

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

na posiedzeniu,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 maja 2024 r.

sprawy **S. G. i P. B.**

uniewinnionych od czynu z art. 278 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 31 sierpnia 2023 r., sygn. akt IX Ka 609/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego

w Pruszkowie

z dnia 10 sierpnia 2022 r., sygn. akt II K 854/21,

na podstawie art. 531 § 1 w zw. z art. 530 § 2 i art. 429 § 1 oraz art. 523 § 2 i art.

519 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- 1. pozostawić kasację Rzecznika Praw Obywatelskich bez rozpoznania;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 10 sierpnia 2022 r., sygn. akt II K 845/21, P. B. i S. G. uznani zostali za winnych m.in. tego, że w dniu 18 listopada 2020 r. w miejscowości P., działając wspólnie i w porozumieniu dokonali zaboru w celu przywłaszczenia złotego łańcuszka o wartości 34.000 zł na szkodę M. K., tj. czynu z art. 278 § 1 k.k., za co na podstawie tego przepisu, przy zastosowaniu art. 37a k.k. wymierzono im kary roku ograniczenia wolności (odpowiednio pkt VII i XIII wyroku). Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązano każdego z oskarżonych do naprawienia szkody, związanej z opisanym wyżej czynem, poprzez zapłatę 18.850 zł na rzecz M. K., z tym, iż naprawienie szkody w całości lub części przez jednego ze sprawców zwalnia drugiego z nich od tego obowiązku w odpowiednim zakresie (pkt IX i XV wyroku).

Po rozpoznaniu wniesionej przez obrońcę apelacji, Sąd Okręgowy w Warszawie, wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2023 r., sygn. akt IX Ka 609/23, zmienił zaskarżone orzeczenie m.in. w ten sposób, że uniewinnił obu oskarżonych od popełnienia zarzucanego im czynu z art. 278 § 1 k.k.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżony został na korzyść oskarżonych kasacją wywiedzioną przez Rzecznika Praw Obywatelskich „w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 10 sierpnia 2022 r., sygn. akt II K 854/21, w zakresie pkt IX i XV, w której został na współoskarżonych nałożony solidarnie obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej M. K. w kwocie 18.850 złotych”, w której zarzucono „rażącą obrazę przepisów prawa karnego materialnego, to jest art. 46 § 1 k.k., mającą istotny wpływ na treść wyroku, polegającą na utrzymaniu w mocy przez Sąd Okręgowy w Warszawie orzeczenia Sądu Rejonowego w Pruszkowie w części dotyczącej zobowiązania skazanych do naprawienia szkody w kwocie 18.850 zł na rzecz pokrzywdzonego M. K., pomimo zmiany wskazanego orzeczenia Sądu pierwszej instancji i uniewinnienia oskarżonych od popełnienia czynu z art. 278 § 1 k.k.”.

W następstwie tego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Pruszkowie, w zaskarżonej części, dotyczącej orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich skierowana została na posiedzenie w celu rozważenia jej rozpoznania w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Jednak, stosownie do art. 531 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy z urzędu bada kwestię dopuszczalności kasacji i po ewentualnym stwierdzeniu, że nie odpowiada ona przepisom wymienionym w art. 530 § 2 k.p.k., pozostawia ją bez rozpoznania.

Po zbadaniu tej kwestii stwierdzić trzeba, że kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest niedopuszczalna z mocy prawa z tego względu, iż dotyczy ona nieistniejącej części orzeczenia. Jest oczywiste, że orzeczenie o karze i innych środkach pozostaje rozstrzygnięciem akcesoryjnym wobec stwierdzenia winy i uchylenie przez sąd odwoławczy wyroku w tej ostatniej części, bądź uniewinnienie oskarżonego, oznacza automatyczne uchylenie orzeczenia także co do kary i innych środków, bez potrzeby wskazywania poszczególnych punktów wyroku zawierających takie rozstrzygnięcia. Konsekwencją uniewinnienia oskarżonego od jednego z czynów jest także utrata mocy rozstrzygnięć o karze łącznej i łącznych środkach karnych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., V KK 617/19 i z dnia 8 czerwca 2022 r., I KK 214/22).

W realiach rozważanej sprawy uniewinnienie oskarżonych od czynu z art. 278 § 1 k.k. pociągało za sobą uchylenie z mocy prawa rozstrzygnięć o środku kompensacyjnym zawartych w pkt IX i XV wyroku Sądu pierwszej instancji. Oznacza to, że zbędne było wydawanie przez Sąd odwoławczy odrębnego rozstrzygnięcia w tym zakresie, zaś pkt 2. wyroku Sądu Okręgowego – „w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy” nie dotyczy wskazanych środków kompensacyjnych. W konsekwencji, ze względu na brak przedmiotu zaskarżenia (wyroku, jak wymaga tego przepis art. 519 k.p.k.) kasację Rzecznika Praw Obywatelskich należało pozostawić bez rozpoznania, jako niedopuszczalną z mocy ustawy.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 638 k.p.k.

Waldemar Płóciennik Eugeniusz Wildowicz Andrzej Tomczyk

[PGW]

[ms]